

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้แสดงผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลได้ของการจัดให้มีบริการทันตสาธารณสุข ที่สถานอนามัย ในช่วงเวลา 1 ปี รูปของตัวเงิน กรณีศึกษาที่สถานอนามัยตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยนำเสนอการต้นทุน-ผลได้และวิธีการคำนวณค่าตัวแปรต่างๆ ในบทที่ 3 มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

การวิเคราะห์ถึงต้นทุนของการบริการทันตสาธารณสุขได้แก่การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดกับผู้ให้บริการ ระดับ 1 และ 2 ต้นทุนที่เกิดกับผู้รับบริการ ต้นทุนที่เกิดกับผู้รับบริการต่อรายเฉลี่ย และต้นทุนทั้งหมด ส่วนการวิเคราะห์ผลได้ของการบริการทันตสาธารณสุข ได้แก่การวิเคราะห์ผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการระดับ 1 และ 2 ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการและผลได้ทั้งหมด จากนั้นทำการเปรียบเทียบต้นทุนกับผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการ เปรียบเทียบต้นทุนกับผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ เปรียบเทียบต้นทุนและผลได้ของการมีบริการทันตสาธารณสุขทั้งหมด และวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้สุทธิ และอัตราส่วนต้นทุน-ผลได้ นอกจากนี้ได้้นำการหาจุดคุ้มทุนคือการหาค่าจำนวนผู้รับบริการต่ำสุดที่ทำให้ได้ค่าผลได้เท่ากับค่าต้นทุน ขั้นตอนสุดท้ายคือการวิเคราะห์ความไวโดยนำตัวแปรที่สำคัญมาแบ่งเป็นหลายๆ กรณี เพื่อทำให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ตัวแปรที่ใช้คือผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์ของผู้รับบริการ และจำนวนผู้รับบริการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 1 ปี

4.1 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน

การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดกับผู้ให้บริการ

การวิเคราะห์ต้นทุนผู้ให้บริการระดับ 1 ที่เกิดกับกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ ต้นทุนในการผลิตเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข มีค่าเท่ากับ 2,105 บาทต่อคนต่อปี วิธีการคำนวณแสดงไว้

บทที่ 3 3.3.1 ตัวแปรที่ 14

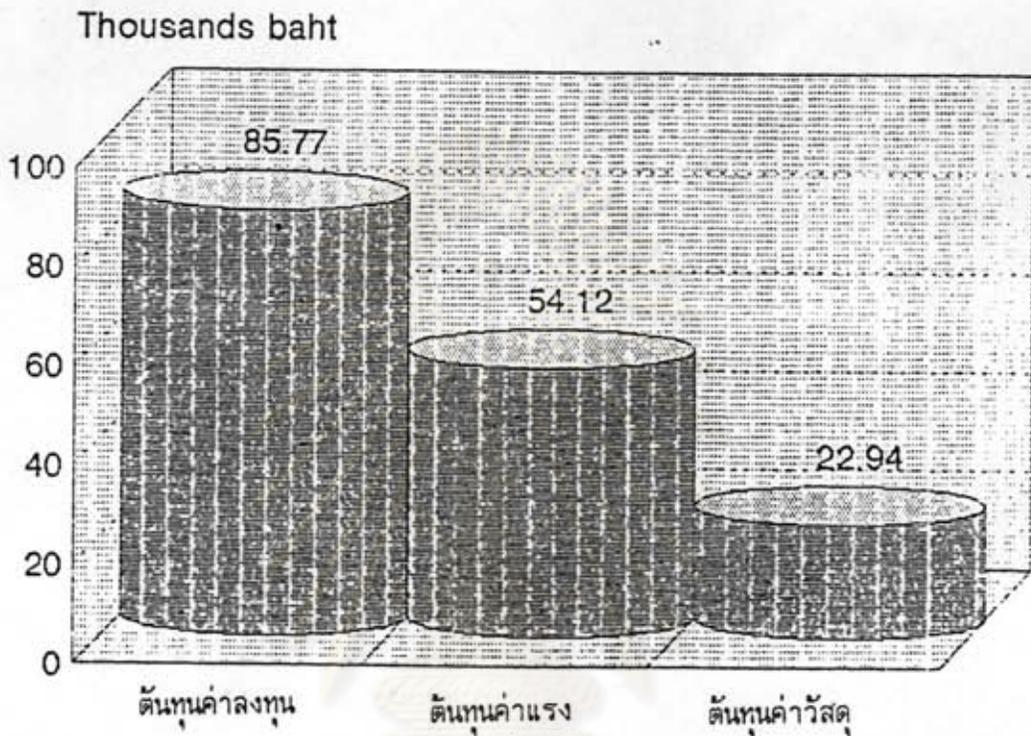
การวิเคราะห์ต้นทุนผู้ให้บริการระดับที่ 2 ที่เกิดกับสถานอนามัยแบ่งเป็นต้นทุนที่เกี่ยวกับการแพทย์และต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ ต้นทุนที่เกี่ยวกับการแพทย์มีค่าลงทุนสูงสุด รองลงมาคือค่าแรง คิดเป็นร้อยละ 52.67 และ 33.23 ส่วนค่าวัสดุคิดเป็นร้อยละ 14.10 ดังตาราง 4.1 และแผนภูมิ 4.1

ตาราง 4.1 ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ของผู้ให้บริการที่เกิดกับสถานเอนามัย แบ่งตาม
ค่าลงทุน ค่าแรง และค่าวัสดุ

ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ ของผู้ให้บริการ	ประเภทต้นทุน	จำนวน (บาท)	รวม (บาท)	ร้อยละ
ต้นทุนค่าลงทุน (ค่าเสื่อมราคา)	1. ค่าอาคารยูนิต ทันตกรรม	31,838	85,770	52.67
	2. ค่าครุภัณฑ์ ทันตกรรม	53,705		
	3. ค่าครุภัณฑ์สำนักงาน	227		
ต้นทุนค่าแรง	1. ค่าตอบแทน เจ้าหน้าที่ ทันตสาธารณสุข	4510 x 12	54,120	33.23
ต้นทุนค่าวัสดุ	1. ค่ายา ค่าเวชภัณฑ์ ทันตกรรม	20,000	22,940	14.10
	2. ค่าใช้จ่ายในการ ออกชุมชน โรงเรียน	2,940		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิ 4.1 เปรียบเทียบขนาดของต้นทุนค่าลงทุน ค่าแรง และค่าวัสดุ
ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ ของต้นทุนที่เกิดกับผู้ให้บริการระดับ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร

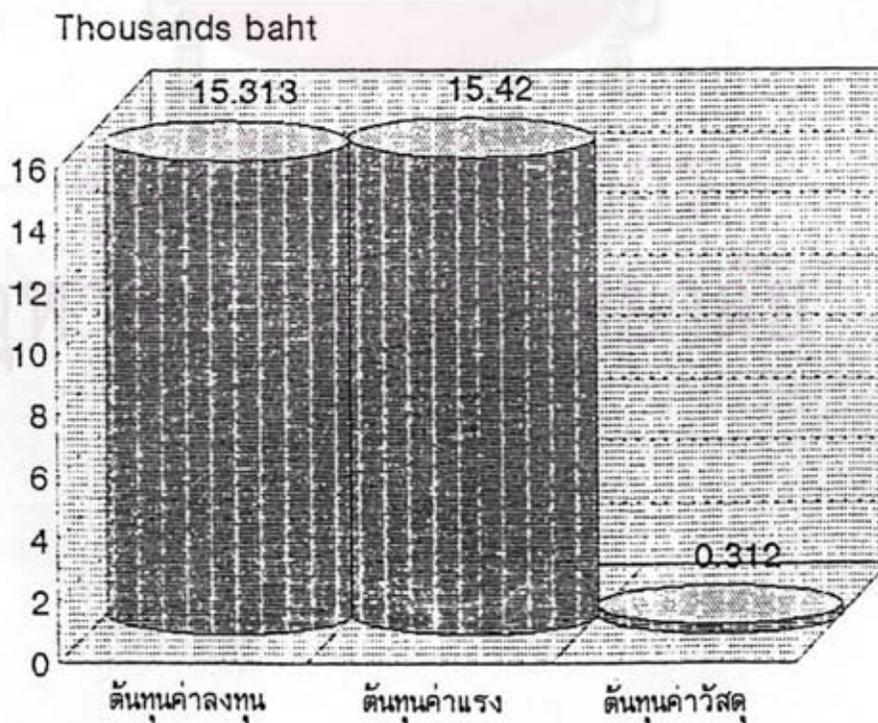
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนต้นทุนผู้ให้บริการระดับ 2 ที่เกิดกับสถานอนามัย ด้านต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแพทย์นั้น พบว่า ต้นทุนค่าลงทุนและต้นทุนค่าแรงมีค่าใกล้เคียงกันมาก คือร้อยละ 49.32 และ ร้อยละ 49.67 ส่วนต้นทุนค่าวัสดุ มีค่าต่ำที่สุดเช่นกันคือร้อยละ 1.01 เหตุที่ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแพทย์มีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ เนื่องจากต้นทุนส่วนนี้เป็นต้นทุนที่ร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ ของสถานอนามัย กิจกรรมทันตสาธารณสุข เมื่อเทียบกับกิจกรรมอื่นๆ มีไม่มากนัก ผลการวิเคราะห์ ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แสดงดังตาราง 4.2 และแผนภูมิ 4.2

ตาราง 4.2 ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ของผู้ให้บริการที่เกิดกับสถานอนามัย
แบ่งตามต้นทุนค่าลงทุน ค่าแรงและค่าวัสดุ

ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ ของผู้ให้บริการ	ประเภทต้นทุน (ต้นทุนร่วม)	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
ต้นทุนค่าลงทุน (ค่าเสื่อมราคา)	1. ค่าอาคารบ้านพัก อาศัยของเจ้าพนักงาน ทันตสาธารณสุข	15,313	49.32
ต้นทุนค่าแรง	1. ค่าตอบแทน เจ้าหน้าที่อื่นๆ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเทคนิค พนักงานอนามัย	15,420	49.67
ต้นทุนค่าวัสดุ	1. ค่าวัสดุสำนักงาน 2. ค่าสาธารณูปโภค	312	1.01

แผนภูมิ 4.2 เปรียบเทียบขนาดของต้นทุนค่าลงทุน ค่าแรง และค่าวัสดุ
ที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ ของต้นทุนที่เกิดกับผู้ให้บริการระดับ 2

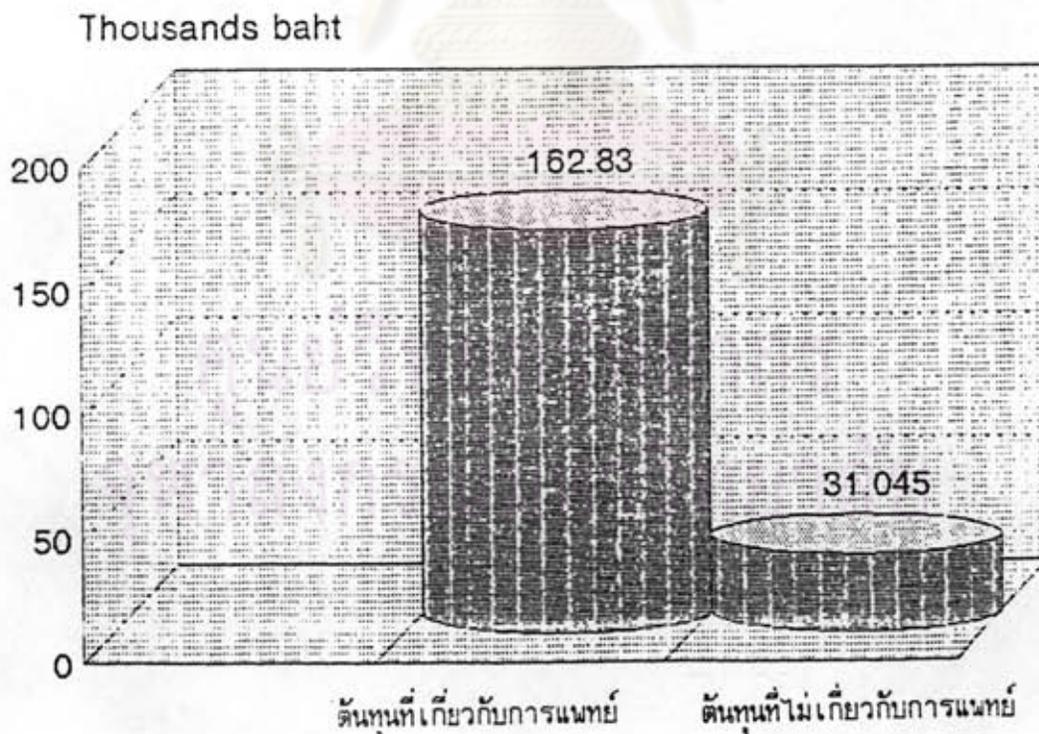

เมื่อนำต้นทุนที่เกี่ยวกับการแพทย์เปรียบเทียบกับต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ พบว่า ต้นทุนที่เกี่ยวกับการแพทย์มีจำนวนสูงถึง 162,830 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.93 ส่วนต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์มีจำนวน 31,045 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.02 ดังตาราง 4.3 และ แผนภูมิ 4.3

ตาราง 4.3 ต้นทุนผู้ให้บริการระดับที่ 2 ที่เกิดกับสถานีนอมาัย

ประเภทของต้นทุน ผู้ให้บริการ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
ต้นทุนที่เกี่ยวกับการแพทย์	162,830	83.98
ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์	31,045	16.02
รวม	193,875	100.00

แผนภูมิ 4.3 เปรียบเทียบขนาดต้นทุนที่เกี่ยวกับการแพทย์และ
ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ ของต้นทุนผู้ให้บริการระดับ 2

เมื่อนำต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการระดับ 1 คือ 2,105 บาท รวมกับระดับ 2 คือ 193,875 บาท ต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการทั้งหมดจึงมีค่าเท่ากับ 195,980 บาท

การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ

การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ หาได้จากการเก็บแบบสัมภาษณ์ผู้รับบริการที่สถานีนอนามัยจำนวน 50 ราย ระยะเวลา 3 เดือน ในช่วงเวลาที่ศึกษา ได้แก่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาสถานีนอนามัย ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ที่มากับผู้รับบริการ ค่าอาหาร ค่าอาหารของผู้ที่มากับผู้รับบริการ รายได้ที่สูญเสียไปจากการมารับบริการ รายได้ที่สูญเสียไปของผู้ที่มากับผู้รับบริการ เป็นต้น ค่าทั้งหมดนี้นำมารวมกันเป็นต้นทุนผู้รับบริการต่อราย (ไม่รวมค่ารักษา เนื่องจากได้คิดรวมไว้ด้านต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการแล้ว) นำต้นทุนผู้รับบริการต่อรายทั้งหมด จำนวน 50 ราย มาหาค่าเฉลี่ยเป็นต้นทุนผู้รับบริการต่อรายเฉลี่ย จากการคำนวณทางสถิติ ค่าที่ได้ในการศึกษาครั้งนี้เลือกใช้ค่ามัธยฐาน (Median) เนื่องจากค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ไม่เหมาะสมในการใช้เพราะมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และมีค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน (Coefficient of Variation) สูง แสดงถึงข้อมูลมีการกระจายมาก ทำให้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ ด้วยเหตุนี้ค่ามัธยฐานเป็นค่าที่เหมาะสมที่สุด ต้นทุนผู้รับบริการต่อรายเฉลี่ยในการศึกษานี้จึงเท่ากับ 32 บาท แสดงในตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ค่าสถิติในการหาต้นทุนผู้รับบริการเฉลี่ย

ค่าสถิติ	ต้นทุนผู้มารับบริการ
1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)	74.69
2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (STD)	102.13
3. ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน	136.73
**4. ค่ามัธยฐาน (Median)	32.00
5. ค่าต่ำสุด (Minimum)	0.00
6. ค่าสูงสุด (Maximum)	436.12

ดังนั้นต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการคือการนำค่าต้นทุนผู้รับบริการต่อรายเฉลี่ย (32 บาท) และจำนวนผู้รับบริการทั้งหมดที่คำนวณได้ตั้งวิธีการในบทที่ 3 ตัวแปรที่ 13 ทำให้ได้ค่าต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการทั้งหมด 15,360 บาท และเมื่อรวมค่ารักษาด้วย ต้นทุนผู้รับบริการต่อรายเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 62 บาท จากตารางดังนี้

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยส่วนประกอบในต้นทุนผู้ให้บริการเฉลี่ยต่อราย

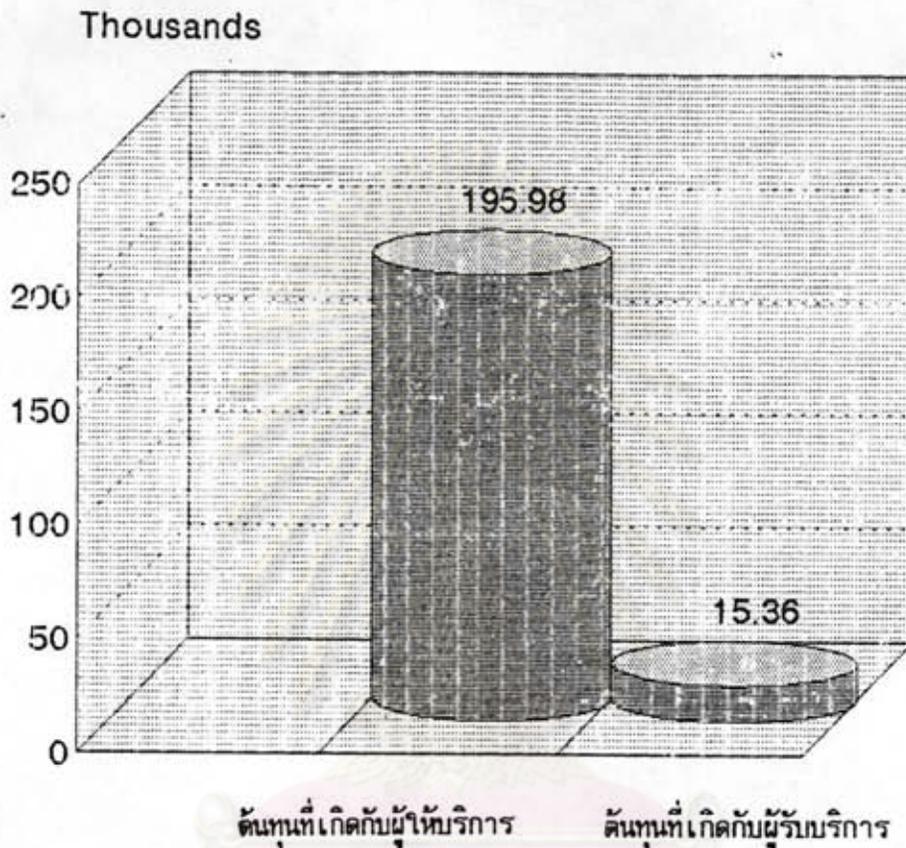
ส่วนประกอบของต้นทุน	ต้นทุน (บาท)
1. ค่ารักษาทางทันตกรรม (Medium)	30.00
2. ค่าเดินทาง	8.00
3. ค่าเดินทางผู้ที่มาด้วย	2.50
4. ค่าอาหาร	-
5. ค่าอาหารของผู้ที่มาด้วย	-
6. ค่าเสียโอกาสในการหารายได้ของผู้ให้บริการและผู้ที่มาด้วย	21.50

ฉะนั้น ผลการวิเคราะห์ต้นทุนของการบริการทันตสาธารณสุข พบว่าต้นทุนที่เกิดกับผู้ให้บริการมีจำนวน 195,980 บาท คิดเป็นร้อยละ 92.73 มากกว่าต้นทุนที่เกิดกับผู้รับบริการซึ่งมีจำนวน 15,360 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.27 ดังตาราง 4.6 และ แผนภูมิ 4.4

ตาราง 4.6 ต้นทุนของการบริการทันตสาธารณสุข

ประเภทของต้นทุน	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
ต้นทุนผู้ให้บริการ (ระดับ 1+2)	195,980	92.73
ต้นทุนผู้รับบริการ	15,360	7.27
รวม	211,340	100.00

แผนภูมิ 4.4 เปรียบเทียบขนาดของต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการและ
ต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ

4.2 ผลการวิเคราะห์ผลได้

ผลการวิเคราะห์ผลได้ของการบริการทันตสาธารณสุข ได้แก่ผลได้ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการ แบ่งเป็นระดับ 1 ผลได้ที่เกิดกระทรวงสาธารณสุข ระดับ 2 ผลได้ที่เกิดกับสถานีอนามัย และผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ

การวิเคราะห์ผลได้ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการ

ผลได้ผู้ให้บริการระดับ 1 คือค่าใช้จ่ายที่ประหยัดได้จากมีการป้องกัน มีค่าเท่ากับ 5,784 บาท (คุดที่ 3 ตัวแปรที่ 10 ด้านผลได้) ผลได้ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการระดับ 2 คือรายรับจริงที่เกิดขึ้นจากการเก็บค่ารักษาทางทันตกรรม ได้จากการเก็บแบบสัมภาษณ์ผู้มารับบริการที่สถานีอนามัยจำนวน 50 ราย ในช่วงเวลา 3 เดือน มีค่าเท่ากับ 30 บาทต่อรายเฉลี่ย ดังนั้นคิดเป็นรายรับจริงที่เกิดขึ้นจากการเก็บค่ารักษาทางทันตกรรมทั้งหมดในหนึ่งปีจำนวน 14,400 บาท (30 x 480) รวมผลได้ผู้ให้บริการระดับ 1 และ 2 ผลได้ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการเท่ากับ 20,184 บาท

การวิเคราะห์ผลได้ที่เกิดกับผู้บริหาร

ผลได้ที่เกิดกับผู้บริหารในส่วนที่เป็นผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่ประหยัดได้จากการเกิดโรคแทรกซ้อนที่เกิดจากการป่วยด้วยโรคทางทันตกรรม จากงานวิจัยของ กฤติยา อินทรกิตติ ในปีที่ 2 วรรณกรรมปริทัศน์พบว่ามีการติดเชื้อมีอย่างรุนแรงบริเวณใบหน้าและคอที่มีสาเหตุจากโรคทางทันตกรรม ทำให้ผู้ป่วยต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคนั้นตามมาเป็นจำนวนถึง 54.3 % และจากงานวิจัยของ วิรยา สิ้นสุเสก และอารี สหัสสานันท์ พบว่า ค่าเฉลี่ยในการรักษาโรคติดเชื้อนี้คือ 152.48 บาทต่อราย เมื่อนำมาคำนวณหาค่าใช้จ่ายที่ประหยัดได้จากโรคติดเชื้อนี้ จะได้ค่าเท่ากับ 39,742.38 บาท กรณีนี้เป็นการคิดผลได้ปีเดียว แต่ถ้าคิดผลได้ในระยะยาว 10 ปี จะทำให้ค่าผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์มีค่าเท่ากับ 244,200 บาท กรุณา ศึกษารายละเอียดผลการวิเคราะห์ผลได้ผู้บริหารและผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ เมื่อคิดผลได้ระยะยาว 10 ปี ในหัวข้อ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความไว

ส่วนการวิเคราะห์ผลได้ที่เกิดกับผู้บริหารที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ ได้แก่ ต้นทุนที่ประหยัดได้ (Cost saving) จากการมีบริการทันตสาธารณสุขที่สถานเอนามัยหาได้จากการเก็บแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารที่โรงพยาบาลสุโขทัยจำนวน 50 ราย ระยะเวลา 3 เดือน ในช่วงเวลาที่ศึกษา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาโรงพยาบาลสุโขทัย ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ที่มาถึงผู้บริหาร ค่าอาหาร ค่าอาหารของผู้ที่มาถึงผู้บริหาร รายได้ที่สูญเสียไปจากการมารับบริการ รายได้ที่สูญเสียไปของผู้ที่มาถึงผู้บริหาร ค่าทั้งหมดนี้ถ้ามารวมกันเป็นต้นทุนผู้บริหารต่อราย จำนวน 50 ราย แล้วนำต้นทุนผู้บริหารต่อรายทั้งหมดจำนวน 50 ราย มาหาค่าเฉลี่ยเป็นต้นทุนผู้บริหารต่อรายเฉลี่ย จากการคำนวณทางสถิติค่าที่ได้ในการศึกษาเลือกใช้ค่ามัธยฐาน (Median) เนื่องจากค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ไม่เหมาะสมในการใช้เพราะมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนสูง ค่ามัธยฐานจึงเหมาะสมที่สุด ดังนั้นต้นทุนผู้บริหารที่โรงพยาบาลสุโขทัยต่อรายเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 65.42 บาท ดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 ค่าสถิติในการหาต้นทุนผู้บริหารที่โรงพยาบาลสุโขทัย

ค่าสถิติ	ต้นทุนผู้บริหาร
1. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)	81.31
2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	86.73
3. ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน	106.66
**4. ค่ามัธยฐาน (Median)	65.42
5. ค่าต่ำสุด	6.00
6. ค่าสูงสุด	588.18

ดังนั้นการวิเคราะห์ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ หาได้จากการนำค่าต้นทุนผู้รับบริการต่อรายเฉลี่ย (65.42 บาท) x จำนวนผู้รับบริการที่สถานีอนามัยทั้งหมด (480 คน) คือมีค่าเท่ากับ 31,401.60 บาท ต้นทุนนี้ไม่รวมค่ารักษาทางทันตกรรม ซึ่งส่วนประกอบของต้นทุนมีดังนี้

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยส่วนประกอบในต้นทุนผู้รับบริการที่โรงพยาบาลสุโขทัย

ส่วนประกอบของต้นทุน	ต้นทุน (บาท)
1. ค่ารักษาทางทันตกรรม (Medium)	50.00
2. ค่าเดินทาง	27.92
3. ค่าเดินทางผู้ที่มาด้วย	-
4. ค่าอาหาร	1.44
5. ค่าอาหารของผู้ที่มาด้วย	-
6. ค่าเสียโอกาสในการหารายได้ของผู้รับบริการและผู้ที่มาด้วย	36.06

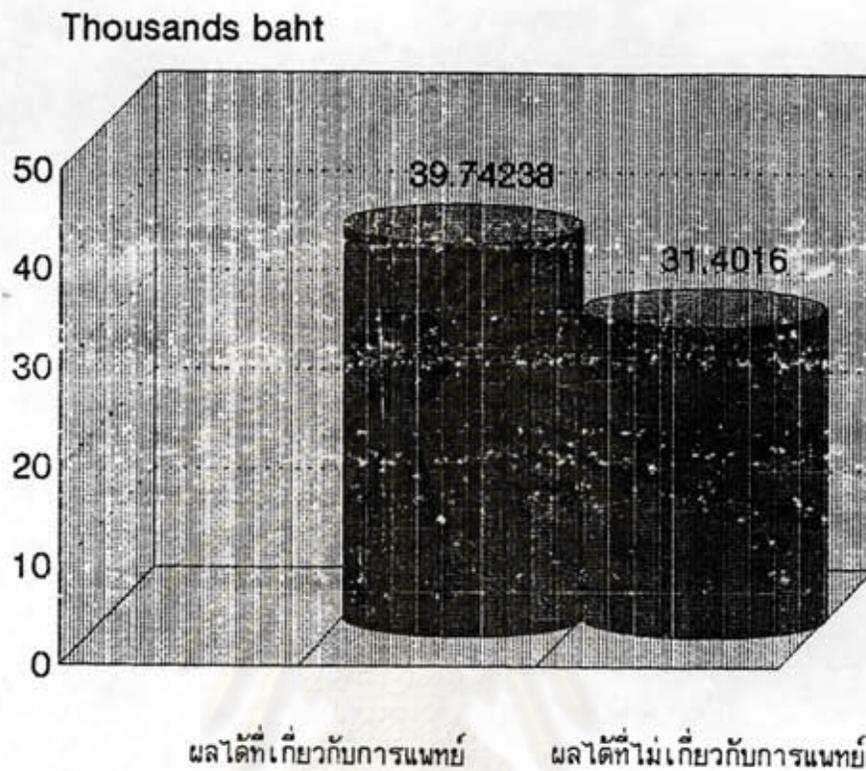
* 2-6: คือต้นทุนที่นำมาคิด = 65.42 บาท

การวิเคราะห์ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ พบว่าผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์ มีจำนวน 39,742.38 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.86 มีค่ามากกว่าผลได้ที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ 31,4901.60 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.14 ดังตาราง 4.9 และแผนภูมิ 4.5

ตาราง 4.9 ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ

ประเภทของผลได้ผู้รับบริการ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
ผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์	39,742.38	55.86
ผลได้ที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์	31,401.60	44.14
รวม	71,144.00	100.00

แผนภูมิ 4.5 เปรียบเทียบขนาดผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์และ
ผลได้ที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ

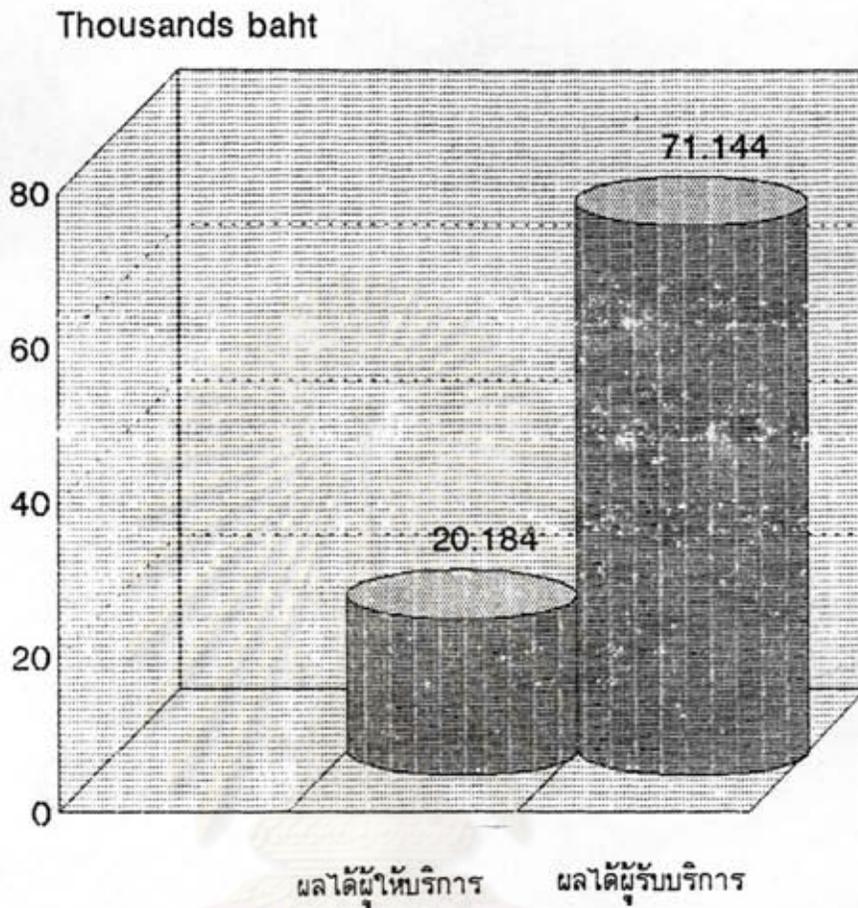

ผลการวิเคราะห์พบว่าผลได้ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ 71,144 บาท คิดเป็นร้อยละ 77.90 มากกว่าผลได้ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการ 20,184 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.10 ดังตาราง 4.10 และแผนภูมิ 4.6

ตาราง 4.10 ผลได้ของการบริการทันตสาธารณสุข

ประเภทของผลได้	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
ผลได้ผู้ให้บริการ (1+2)	20,184	22.10
ผลได้ผู้รับบริการ	71,144	77.90
รวม	91,328	100.00

แผนภูมิ 4.6 เปรียบเทียบขนาดของผลได้ที่เกิดกับผู้ใช้บริการและผู้รับบริการ

4.3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้

จากผลการวิเคราะห์ที่ได้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับทั้งในแนวดิ่งและแนวระนาบตาม ทฤษฎีแผนภูมิต้นทุนและแผนภูมิผลได้ในบทที่ 2 โดยทำการวิเคราะห์ต้นทุน - ผลได้ที่เกิดกับผู้ใช้ บริการและผู้รับบริการ และทำการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ของการจัดให้มีบริการทันตสาธารณสุขทั้งหมด พบดังนี้

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ที่เกิดกับผู้ใช้บริการ

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ที่เกิดกับผู้ใช้บริการพบว่าผู้ใช้บริการมีต้นทุนมากกว่าผลได้ คือมีต้นทุนเท่ากับ 195,980 บาท และมีค่าผลได้เท่ากับ 20,184 บาท ต่างกันถึง 175,796 บาท การที่ต้นทุนมากกว่าผลได้ เนื่องจากมีต้นทุนค่าลงทุนสูง และจำนวนผู้รับบริการมีน้อยกว่าเป้าหมายมาก

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ พบว่า ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการมีค่า มากกว่าต้นทุนมาก คือค่าต้นทุนเท่ากับ 29,760 บาท มีค่าผลได้เท่ากับ 71,144 บาท การที่มีผล ได้มากกว่าต้นทุน เนื่องจากผู้รับบริการสามารถประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ทำให้ ต้นทุนในการมารับบริการลดลงเพราะอยู่ใกล้บ้าน ดังตาราง 4.11

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบต้นทุนและผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ

ประเภทการให้บริการ	ต้นทุน (บาท)	ผลได้ (บาท)	ผลต่าง ผลได้-ต้นทุน
ผู้ให้บริการ	195,980	20,184	- 175,796
ผู้รับบริการ	29,760	71,144	41,384

จากการเปรียบเทียบต้นทุน-ผลได้ ทั้งที่เกิดกับผู้ให้บริการและผู้รับบริการ พบว่ามีความเป็นไปได้ที่ผู้รับบริการควรจะเลือกไปรับบริการที่นตสธารณสุขที่สถานื่อนามัยเพราะผลได้มากกว่าต้นทุน และผู้ให้บริการควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้นิยมมาใช้บริการที่นตสธารณสุขมากขึ้น

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ แบ่งได้เป็น 2 วิธี คือ

1) การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้สุทธิ

$$\text{วัดจาก } \frac{\text{ต้นทุน-ผลได้สุทธิ}}{B_T - C_T} > 0$$

การตัดสินใจว่าควรลงทุนหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่า ถ้าหากต้นทุน-ผลได้สุทธิดังกล่าวมีค่ามากกว่าศูนย์ก็ควรเลือกลงทุน

เมื่อนำค่าต้นทุนและผลได้ของการจัดบริการที่นตสธารณสุขที่ได้ใน 4.1 และ 4.2 มาทำการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้สุทธิ พบว่ามีค่าต้นทุน-ผลได้สุทธิน้อยกว่าศูนย์

2) การวิเคราะห์อัตราส่วนต้นทุน-ผลได้

$$\text{วัดจาก } \frac{\text{อัตราส่วนต้นทุน-ผลได้}}{B_T} > 1$$

การตัดสินใจว่าควรลงทุนหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าถ้าหากอัตราส่วนดังกล่าวมีค่ามากกว่าหนึ่งก็ควรเลือกลงทุน แต่ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวมีค่าน้อยกว่าหนึ่งก็ไม่ควรลงทุน

เมื่อนำค่าต้นทุนและผลได้ของการจัดบริการที่นตสธารณสุขที่ได้ใน 4.1 และ 4.2 มาทำการวิเคราะห์อัตราส่วนต้นทุน-ผลได้ พบว่าน้อยกว่าหนึ่ง

จาก ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ของการจัดให้มีบริการที่นตสธารณสุขที่สถานื่อนามัย ทั้ง 2 วิธี พบว่าโครงการในการจัดให้มีบริการที่นตสธารณสุข ต้นทุนมากกว่าผลได้ เนื่องจากต้นทุน-ผลได้สุทธิ มีค่าน้อยกว่าศูนย์ และอัตราส่วนต้นทุน-ผลได้มีค่าน้อยกว่าหนึ่ง ดังนั้นตามหลักความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์แล้วถือว่าไม่คุ้มที่จะมีโครงการ ผลการวิเคราะห์แสดงดังนี้

ตาราง 4.12 ต้นทุน-ผลได้สุทธิ และ อัตราส่วนต้นทุน-ผลได้

ต้นทุนของบริการ ทันตสาธารณสุข (บาท)	ผลได้บริการ ทันตสาธารณสุข (บาท)	ต้นทุน-ผลได้ สุทธิ (บาท) ($B_T - C_T$)	อัตราส่วน ต้นทุน-ผลได้(บาท) (B_T/C_T)
211,340	91,328	-120,012	0.432

4.4 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

ในที่นี้หมายถึง การวัดตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อต้นทุนและผลได้ ทำให้ผลได้ทั้งหมดมีค่าเท่ากับต้นทุน เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรตัวนั้นมีค่าต่ำสุดหรือสูงสุดเท่าไรที่ทำให้เกิดความสมดุลของผลได้และต้นทุน ซึ่งก็คือการวิเคราะห์ถึงจำนวนผู้มารับบริการต่ำสุดที่ทำให้ผลได้ทั้งหมดมีค่าเท่ากับต้นทุนทั้งหมด

จากสมการต้นทุน

$$TC = P_r c_1 + I_m + L_m + M_m + I_n + L_n + M_n + (K_m + K_{mn} + F_x + F_{xn} + Y_1 + Y_{1n}) \times Q$$

สมการผลได้

$$TB = (Ex + AR + Hx + K + K_n + F + F_n + L + L_n) \times Q$$

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยการนำค่า TC และ TB มาใช้ กำหนดให้สมการทั้งสองมีค่าเท่ากัน เพื่อหาค่าจำนวนผู้รับบริการต่ำสุด ที่ทำให้ผลได้ทั้งหมดมีค่าเท่ากับต้นทุนทั้งหมด

วิธีการวิเคราะห์

ต้นทุนของการจัดบริการทันตสาธารณสุข = ผลได้ของการจัดบริการทันตสาธารณสุข

$$P_r c_1 + I_m + L_m + M_m + I_n + L_n + M_n + (K_m + K_{mn} + F_x + F_{xn} + Y_1 + Y_{1n}) \times Q = P_r b_e + (Hx + AR + K + K_n + F + F_n + L + L_n) \times Q$$

$$195,980 + 32Q = 5,784 + ((152.48 \times 54.3\%) + 30 + 65.42) Q$$

$$195,980 + 32Q_1 = 178.21Q + 5,784$$

$$195,980 - 5,784 = (178.21 - 32)Q$$

$$190,196 = 146.21Q$$

$$Q = \frac{190196}{146.21}$$

$$= 1,300$$

เพราะฉะนั้น จำนวนผู้รับบริการต่ำสุดที่ทำให้ผลได้ทั้งหมดมีค่าเท่ากับต้นทุนทั้งหมดคือ 1,300 คน

4.5 ผลการวิเคราะห์ความไว

การวิเคราะห์ความไว โดยใช้ตัวแปรให้มามีค่าหลายๆ ค่า ดังแสดงไว้ในบทที่ 3 การวิเคราะห์ความไว ผลการวิเคราะห์ความไวแสดงดังนี้

1. ตัวแปรผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์ของผู้รับบริการ

กรณี 1.1 คิดผลได้ที่เกิดขึ้นทันที (1 ปี) มีค่าเท่ากับ 39,742.38 บาท

กรณี 1.2 คิดผลได้ระยะยาว (10 ปี) มีค่าเท่ากับ 244,200.00 บาท

ผลการวิเคราะห์ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ โดยให้ค่าแตกต่างกันเป็น 2 กรณี ทำให้ผลที่ได้แตกต่างกัน ในกรณีผลได้ระยะยาวพบว่าผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์มีค่า 244,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 88.61 มากกว่าผลได้ที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 31,4901.60 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.39 ดังตาราง 4.13

ตาราง 4.13 ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ แบ่งตามผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์

ประเภทของผลได้ ผู้รับบริการ	จำนวนผลได้ (บาท)		ร้อยละ	
	ระยะสั้น	ระยะยาว	ระยะสั้น	ระยะยาว
ผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์	39,742.38	244,200.00	55.80	88.61
ผลได้ที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์	31,401.60	31,401.60	44.10	11.39
รวม	71,144.00	275,601.60	100.00	100.00

ผลการวิเคราะห์ผลได้ของการบริการทันตสาธารณสุข กรณีคิดผลได้ระยะยาว พบว่าผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ 275,601.60 บาท คิดเป็นร้อยละ 93.18 มากกว่าผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการ 20,184 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.82 ดังตาราง 4.14

ตาราง 4.14 ผลได้ของการบริการทันตสาธารณสุข แบ่งตามผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์

ประเภทของผลได้	จำนวนผลได้ (บาท)		ร้อยละ	
	ระยะสั้น	ระยะยาว	ระยะสั้น	ระยะยาว
ผลได้ผู้ให้บริการ (1+2)	20,184	20,184	22.10	6.82
ผลได้ผู้รับบริการ	71,144	275,601.60	77.90	93.18
รวม	91,328	295,785.60	100.00	100.00

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ พบว่า ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการมีค่ามากกว่าต้นทุนมาก คือต้นทุนมีค่าเท่ากับ 29,760 บาท ผลได้มีค่าเท่ากับ 275,601.60 บาท เนื่องจากคิดผลได้ระยะยาว 10 ปี ทำให้ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการเพิ่มขึ้น ดังตาราง 4.15 ตาราง 4.15 เปรียบเทียบต้นทุนและผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ แบ่งตามผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์

ประเภทการให้บริการ		ต้นทุน (บาท)	ผลได้ (บาท)	ผลต่าง
ผู้ให้บริการ		195,980	20,184	- 175,796
ผู้รับบริการ	ระยะสั้น	29,760	71,144	41,384
	ระยะยาว	29,760	275,601	245,841

จากการเปรียบเทียบต้นทุน-ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ พบว่ามีความเป็นไปได้ที่ผู้รับบริการควรจะไปรับบริการทันตสาธารณสุขที่สถานอนามัย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวมีผลได้มากกว่าต้นทุน ซึ่งเป็นเป้าหมายการให้บริการทันตสาธารณสุขของรัฐที่ต้องการให้แก่ประชาชน โดยไม่หวังผลกำไรตอบแทน แม้รัฐจะขาดทุนก็ตาม

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ ของการบริการทันตสาธารณสุข

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ของการจัดให้มีบริการทันตสาธารณสุขที่สถานอนามัย กรณีคิดผลได้ระยะยาว (10 ปี) พบว่ามีผลได้มากกว่าต้นทุน โดยมีค่าต้นทุนเท่ากับ 211,340 บาท ผลได้มีค่าเท่ากับ 295,785.60 บาท เมื่อนำมาวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้สุทธิมีค่ามากกว่าศูนย์ และอัตราส่วนต้นทุน-ผลได้มีค่ามากกว่าหนึ่ง ดังนั้นตามหลักความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์แล้วถือว่าคุ้มที่จะมีโครงการ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.16 ต้นทุน-ผลได้สุทธิ และ อัตราส่วนต้นทุน-ผลได้ แบ่งตามผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์

ผลได้	ต้นทุนของบริการทันตสาธารณสุข	ผลได้บริการทันตสาธารณสุข	ต้นทุน-ผลได้สุทธิ (บาท)	อัตราส่วนต้นทุน-ผลได้(บาท)
ระยะสั้น	211,340	91,328	-120,012	0.432
ระยะยาว	211,340	295,785	+ 84,445	1.399

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยการนำสมการ TC และ TB มาใช้ กำหนดให้สมการทั้งสองมีค่าเท่ากัน เพื่อหาค่าจำนวนผู้รับบริการต่ำสุด ที่ทำให้ผลได้ทั้งหมดมีค่าเท่ากับต้นทุนทั้งหมด จำนวนผู้รับบริการต่ำสุดที่ทำให้ผลได้ทั้งหมดมีค่าเท่ากับต้นทุนทั้งหมดคือ 332 คน

2. ตัวแปรจำนวนผู้รับบริการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 1 ปี แบ่งออกเป็น 3 กรณีคือ
- กรณี 2.1 จำนวนผู้รับบริการต่ำสุดใน 1 ปี มีค่าเท่ากับ 396 คน
- กรณี 2.2 จำนวนผู้รับบริการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 1 ปี มีค่าเท่ากับ 480 คน
- กรณี 2.3 จำนวนผู้รับบริการสูงสุดใน 1 ปี มีค่าเท่ากับ 870 คน

การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ โดยให้ค่าจำนวนประชากรแตกต่างกันเป็น 3 ค่า ทำให้ได้ค่าต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการต่างๆ กัน (ต้นทุนผู้รับบริการต่อรายเฉลี่ย 32 บาท x จำนวนผู้รับบริการ) ดังตาราง 4.17

ตาราง 4.17 ต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการ	จำนวนผู้รับบริการ (คน)	ต้นทุนผู้รับบริการ (บาท)
1. ค่าต่ำสุด	396	12,672
2. ค่ากลาง	480	15,360
3. ค่าสูงสุด	870	27,840

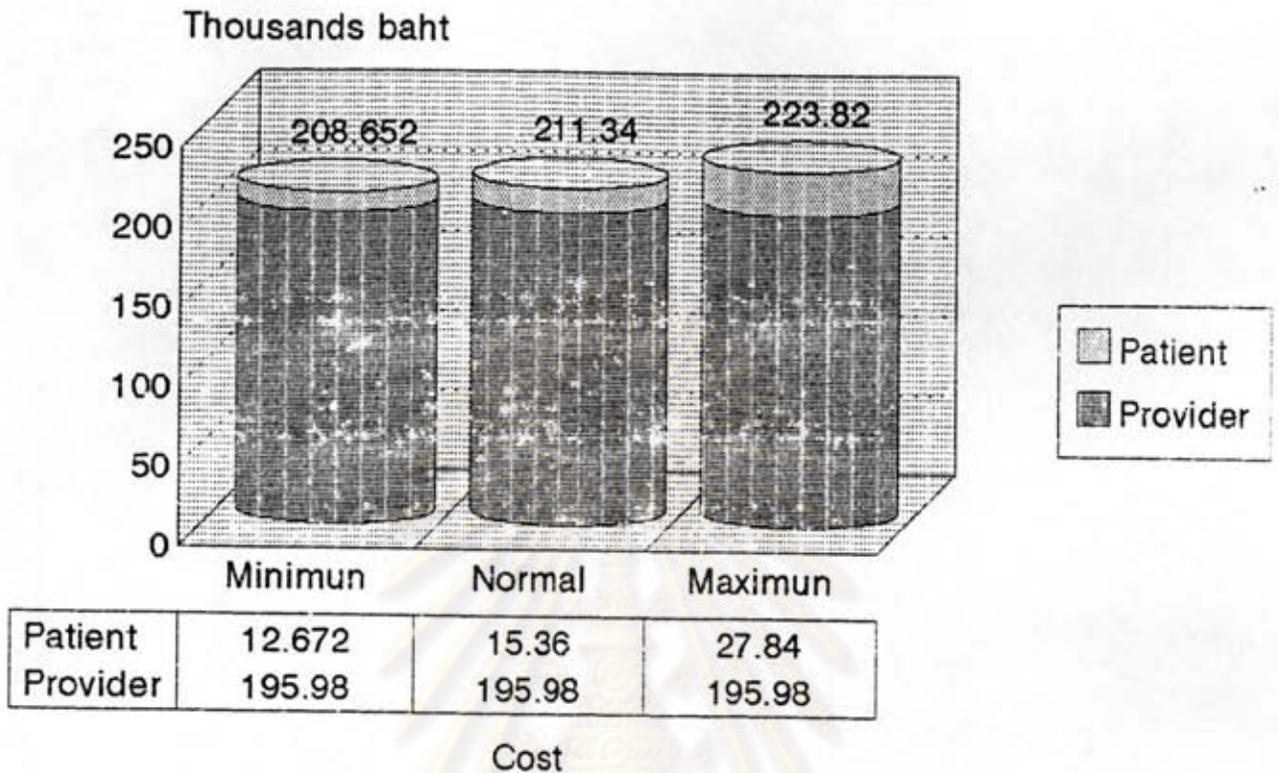
การวิเคราะห์ต้นทุนของการบริการทันตสาธารณสุข

เมื่อได้ค่าต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการทั้งระดับที่ 1 และ 2 และต้นทุนผู้รับบริการทั้งหมด นำมารวมเป็นต้นทุนทั้งหมดของการบริการทันตสาธารณสุข และแบ่งค่าตามจำนวนประชากรแล้ว ทำให้ได้ค่าต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการ ต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ ต้นทุนทั้งหมด และผลต่างระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เป็น 3 ค่า ตามตัวแปรจำนวนผู้มารับบริการต่ำสุด ปกติและสูงสุด ดังตาราง 4.18 และแผนภูมิ 4.7

ตาราง 4.18 ต้นทุนของการบริการทันตสาธารณสุข แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการ	ต้นทุนผู้ให้บริการ ระดับ 1 และ 2	ต้นทุนผู้รับบริการ (บาท)	ต้นทุนของการบริการทันตสาธารณสุข (บาท)
1. ค่าต่ำสุด	195,980	12,672	208,652
2. ค่ากลาง	195,980	15,360	211,340
3. ค่าสูงสุด	195,980	27,840	223,820

แผนภูมิ 4.7 เปรียบเทียบขนาดของต้นทุนทั้งหมด แบ่งตามจำนวนผู้มารับบริการ

การวิเคราะห์ผลได้ของการบริการทันตสาธารณสุข

การวิเคราะห์ผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการคือการรวมผลได้ ระดับที่ 1 และระดับ 2 โดยวิเคราะห์ความไว พบว่าผลได้เพิ่มขึ้นตามจำนวนผู้รับบริการ ดังแสดงในตาราง 4.19 นี้

ตาราง 4.19 ผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการ ระดับ 1+2 แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการ		ผลได้ผู้ให้บริการ (บาท)		ผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการรวม (บาท)
		ระดับ 1	ระดับ 2	
1. ค่าต่ำสุด	396	5,784	11,880	17,664
2. ค่ากลาง	480	5,784	14,400	20,184
3. ค่าสูงสุด	870	13,737	26,100	39,837

การวิเคราะห์ผลได้ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ ที่เกี่ยวกับการแพทย์ และไม่เกี่ยวกับการแพทย์ เมื่อนำมาคำนวณ โดยให้ค่าตัวแปรจำนวนประชากรแตกต่างกัน คิดผลได้ที่เกิดขึ้นทันที พบว่าผลได้ ที่เกี่ยวกับการแพทย์เพิ่มขึ้นตามจำนวนผู้รับบริการ ดังตาราง 4.20 และตาราง 4.21 นี้

ตาราง 4.20 ผลได้ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการที่เกี่ยวกับการแพทย์
แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการ (คน)		ค่าใช้จ่ายที่ประหยัดได้ จากลดการเกิดโรคแทรก ซ้อนที่เกิดจากโรคทันตกรรม (บาท)
1. ค่าต่ำสุด	396	32,787.47
2. ค่ากลาง	480	39,742.38
3. ค่าสูงสุด	870	72,033.07

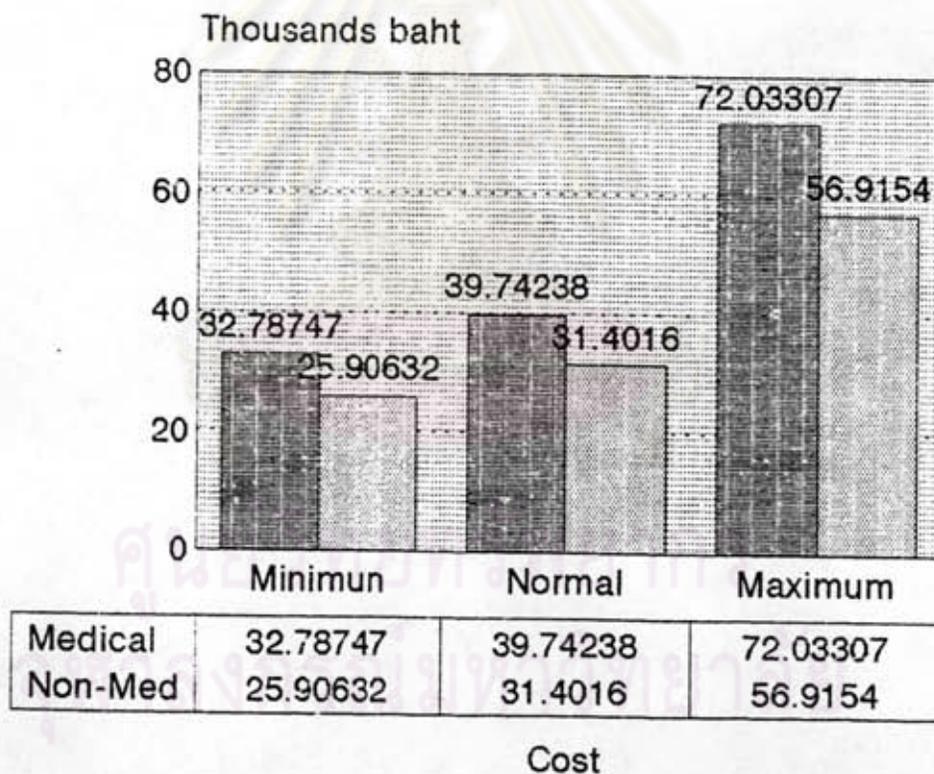
ตาราง 4.21 ผลได้ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์
แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการ (คน)		ผลได้ผู้รับบริการ ที่ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ (บาท)
1. ค่าต่ำสุด	396	25,906.32
2. ค่ากลาง	480	31,401.60
3. ค่าสูงสุด	870	56,915.40

การวิเคราะห์ผลได้ผู้รับบริการทั้งหมด คือการนำผลได้ที่เกี่ยวกับการแพทย์ และไม่เกี่ยวกับการแพทย์มารวมกัน เมื่อวิเคราะห์ความไว พบว่าผลได้ผู้รับบริการเพิ่มขึ้นตามจำนวนผู้รับบริการ ดังตาราง 4.22 และแผนภูมิ 4.8 ต่อไปนี้

ตาราง 4.22 ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการทั้งหมด แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการ (คน)	ผลได้ผู้รับบริการ ที่เกี่ยวกับการ แพทย์ (บาท)	ผลได้ผู้รับบริการ ที่ไม่เกี่ยวกับการ แพทย์ (บาท)	ผลได้ผู้รับบริการ ทั้งหมด (บาท)
1. ค่าต่ำสุด 396	32,787.47	25,906.32	58,693.79
2. ค่ากลาง 480	39,742.38	31,401.60	71,144.00
3. ค่าสูงสุด 870	72,033.07	56,915.40	128,948.47

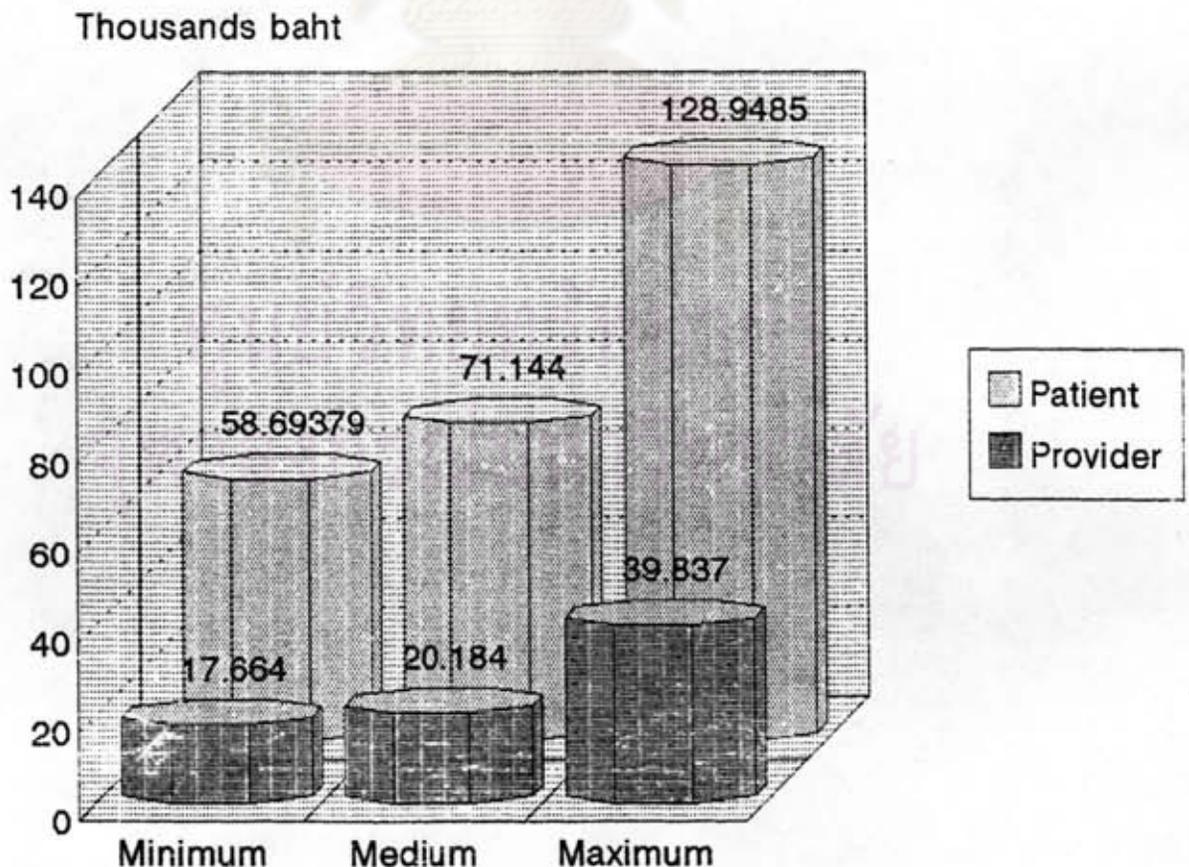
แผนภูมิ 4.8 เปรียบเทียบขนาดผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการที่เกี่ยวกับการแพทย์และ
ไม่เกี่ยวกับการแพทย์ แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

เมื่อได้ค่าผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการ ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการทั้งที่เกี่ยวกับการแพทย์และไม่เกี่ยวกับการแพทย์แล้ว รวมกันเป็นผลได้ของการบริการทันตสาธารณสุข พบว่า จำนวนผู้มารับบริการที่แตกต่างกันจะได้ผลได้ที่แตกต่างกัน ดังตาราง 4.23 และแผนภูมิ 4.9

ตาราง 4.23 ผลได้ของการบริการทันตสาธารณสุข แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการ (คน)	ผลได้ผู้ให้บริการ (บาท)	ผลได้ผู้รับบริการ ทั้งหมด (บาท)	ผลได้ทั้งหมด (บาท)	
1. ค่าต่ำสุด	396	17,664	58,693.79	76,357.79
2. ค่ากลาง	480	20,184	71,144.00	91,328.00
3. ค่าสูงสุด	870	39,837	128,948.47	168,785.47

แผนภูมิ 4.9 เปรียบเทียบขนาดผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการและผู้รับบริการ แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

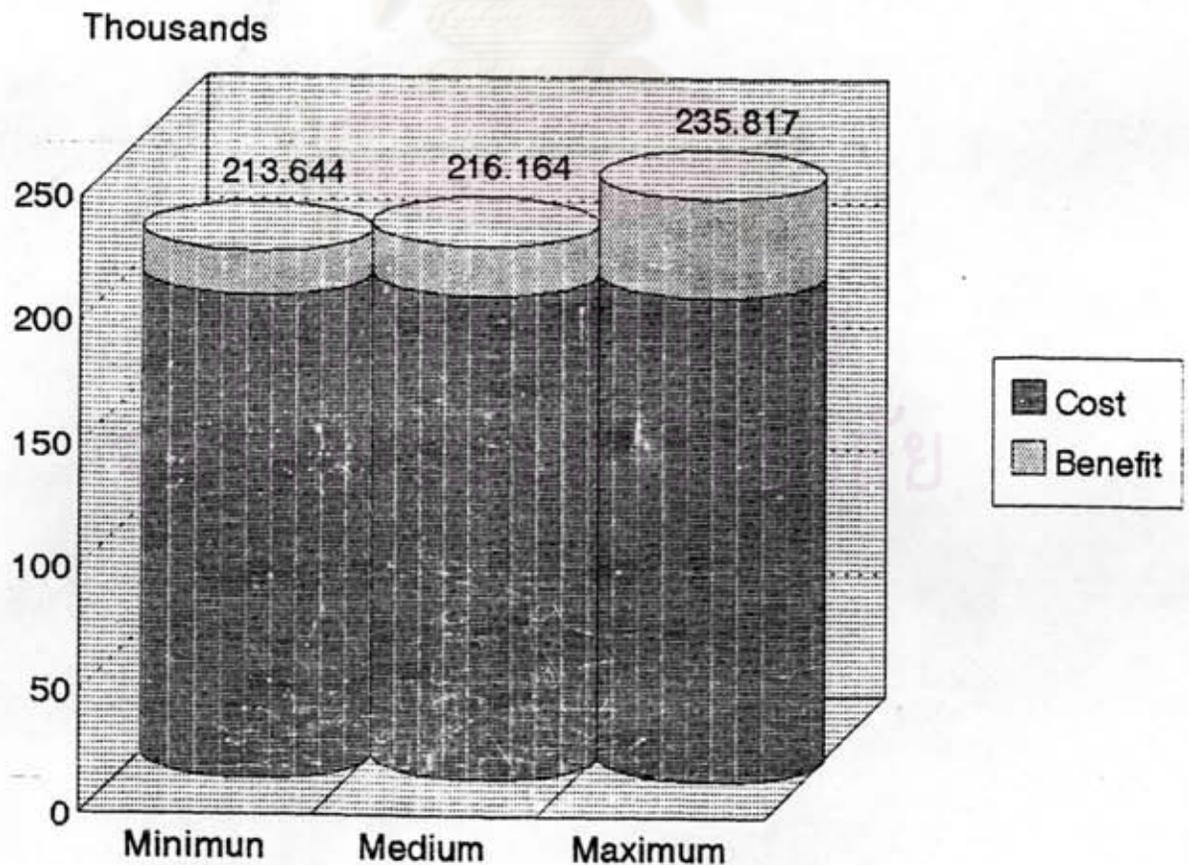
ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการ พบว่าทุกจำนวนผู้รับบริการ ผู้ให้บริการมีต้นทุนมากกว่าผลได้ จากผลต่างผลได้-ต้นทุน ดังตาราง 4.24 และแผนภูมิ 4.10 ดังนี้

ตาราง 4.24 ผลต่างระหว่างผลได้และต้นทุนที่เกิดกับผู้ให้บริการ
แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการ (คน)		ต้นทุนผู้ให้บริการ ระดับ 1 และ 2 (Level 1+2)	ผลได้ผู้ให้บริการ ทั้งหมด (บาท)	ผลต่าง ผลได้-ต้นทุน
1. ค่าต่ำสุด	396	195,980	17,664	- 173,316
2. ค่ากลาง	480	195,980	20,184	- 175,796
3. ค่าสูงสุด	870	195,980	39,837	- 156,143

แผนภูมิ 4.10 เปรียบเทียบขนาดต้นทุนและผลได้ที่เกิดกับผู้ให้บริการ
แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

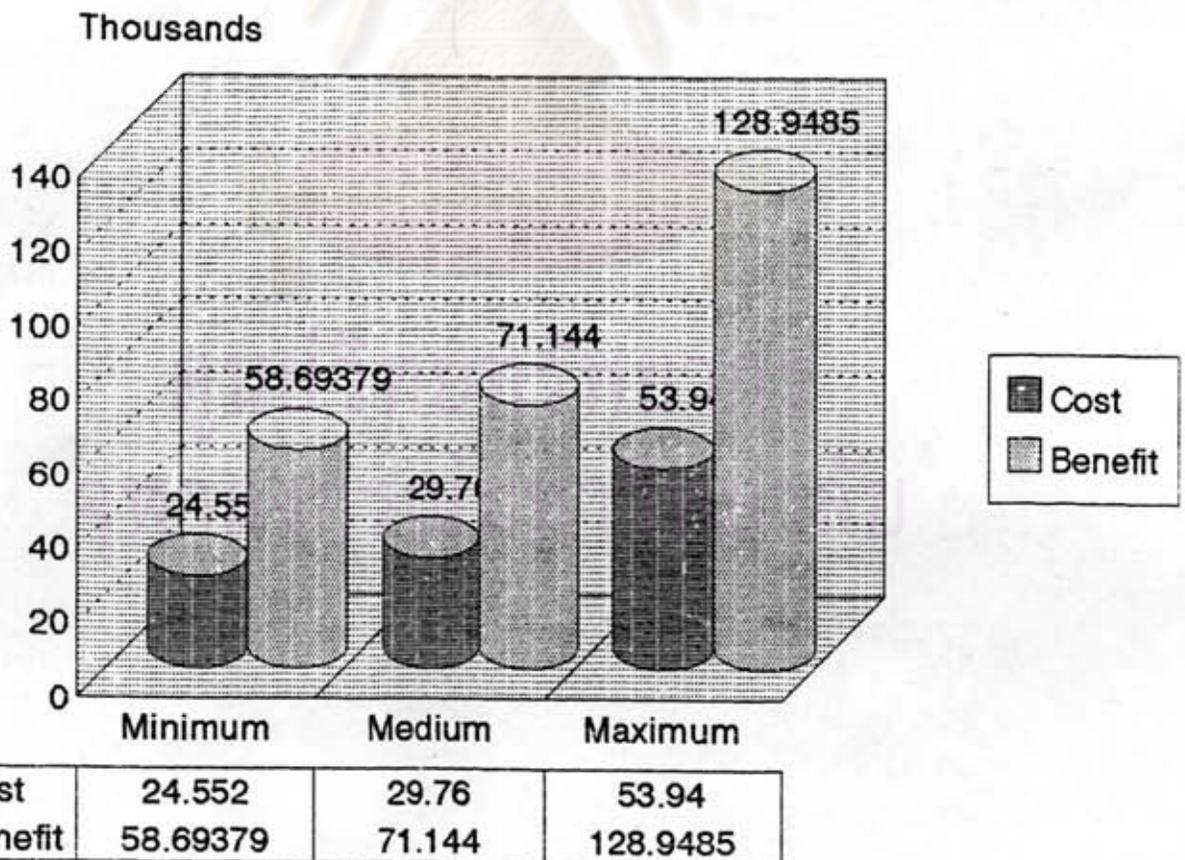

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ พบว่า ผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการมีค่ามากกว่าต้นทุนมากทุกๆ ค่าของจำนวนผู้รับบริการ จากผลต่างผลได้-ต้นทุน ดังตาราง 4.25 และแผนภูมิ 4.11 ดังนี้

ตาราง 4.25 ผลต่างระหว่างผลได้และต้นทุนที่เกิดกับผู้รับบริการ
แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการ (คน)	ต้นทุนผู้รับบริการ (บาท)	ผลได้ผู้รับบริการ (บาท)	ผลต่าง ผลได้-ต้นทุน
1. ค่าต่ำสุด 396	24,552	58,693.79	+34,141.79
2. ค่ากลาง 480	29,760	71,144.00	+41,384.00
3. ค่าสูงสุด 870	53,940	128,948.47	+75,008.47

แผนภูมิ 4.11 เปรียบเทียบขนาดต้นทุนและผลได้ที่เกิดกับผู้รับบริการ

จากการเปรียบเทียบต้นทุน-ผลได้ แบ่งตามจำนวนผู้มารับบริการ พบว่าผู้มารับบริการควร จะเลือกไปรับบริการทันตสาธารณสุขที่สถานอนามัย เพราะจะมีผลได้มากกว่าต้นทุน ส่วนด้านผู้ให้ บริการหรือสถานอนามัยควรมีกลยุทธ์หรือวิธีการที่จะทำให้มีผู้นิยมมารับบริการที่สถานอนามัยแทน โรงพยาบาลมากขึ้น จากการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ค่าจำนวนผู้รับบริการต่ำสุดที่ทำให้ผลได้ของการ บริการทันตสาธารณสุขเท่ากับต้นทุน เท่ากับ 1,300 คน

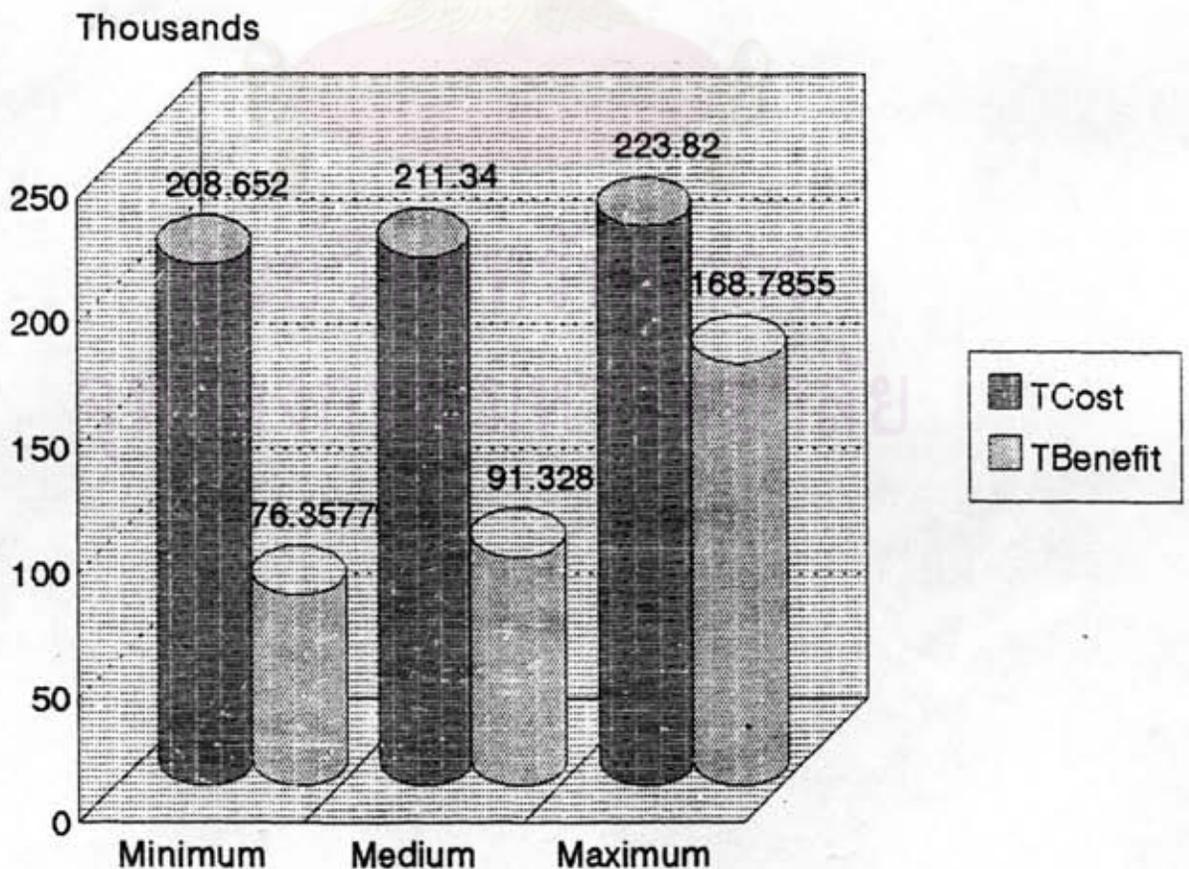
การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้สุทธิ

เมื่อมีการวิเคราะห์ความไว พบว่าทุกๆ ค่าจำนวนผู้รับบริการ ต้นทุน-ผลได้สุทธิมีค่าน้อย กว่าศูนย์ แสดงดังตาราง 4.26 และแผนภูมิ 4.12 ดังนี้

ตาราง 4.26 วิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้สุทธิ

จำนวนผู้รับบริการ (คน)	ต้นทุนของบริการ ทันตสาธารณสุข (บาท)	ผลได้การบริการ ทันตสาธารณสุข (บาท)	ต้นทุน-ผลได้ สุทธิ (บาท) ($B_T - C_T$)	
1. ค่าต่ำสุด	396	208,652	76,357.79	- 132,294.21
2. ค่ากลาง	480	211,380	91,328.00	- 120,012.00
3. ค่าสูงสุด	870	223,820	168,785.47	- 55,034.53

แผนภูมิ 4.12 เปรียบเทียบขนาดต้นทุน-ผลได้ของการจัดให้มีบริการทันตสาธารณสุข ที่สถานอนามัย

ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนต้นทุน-ผลได้

เมื่อนำค่าต้นทุนและผลได้ของการจัดบริการทันตสาธารณสุขมาทำการวิเคราะห์ อัตราส่วนต้นทุน-ผลได้ โดยมีการวิเคราะห์ความไว พบว่าทุกๆ ค่าจำนวนผู้รับบริการ อัตราส่วนต้นทุน-ผลได้ มีค่าน้อยกว่าหนึ่ง ดังตาราง 4.27 นี้

ตาราง 4.27 วิเคราะห์อัตราส่วนต้นทุนต่อผลได้

จำนวนผู้รับบริการ (คน)	ต้นทุนของบริการ ทันตสาธารณสุข (บาท)	ผลได้การบริการ ทันตสาธารณสุข (บาท)	อัตราส่วน ต้นทุน-ผลได้(บาท) (B_T/C_T)	
1. ค่าต่ำสุด	396	208,652	76,357.79	0.365
2. ค่ากลาง	480	211,380	91,328	0.432
3. ค่าสูงสุด	870	223,820	168,785.47	0.754

ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ของการจัดให้มีบริการทันตสาธารณสุขที่สถานอนามัย แบ่งตามจำนวนผู้รับบริการ พบว่าโครงการในการจัดให้มีบริการทันตสาธารณสุขมีต้นทุนมากกว่าผลได้ เนื่องจากต้นทุน-ผลได้สุทธิมีค่าน้อยกว่าศูนย์และอัตราส่วนต้นทุน-ผลได้มีค่าน้อยกว่าหนึ่ง ทุกๆ ค่าจำนวนผู้รับบริการ ดังตารางข้างล่างนี้ ดังนั้นการตัดสินใจให้มีโครงการ ต้องคำนึงถึงจุดคุ้มทุนซึ่งหมายถึงมีผู้รับบริการมากกว่า 1,300 คน

ตาราง 4.28 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้สุทธิ และอัตราส่วนต้นทุน-ผลได้

จำนวนผู้รับบริการ (คน)	ต้นทุน-ผลได้ สุทธิ (บาท) ($B_T - C_T$)	อัตราส่วน ต้นทุน-ผลได้(บาท) (B_T/C_T)	
1. ค่าต่ำสุด	396	- 132,294.21	0.365
2. ค่าปกติ	480	- 120,012	0.432
3. ค่าสูงสุด	870	- 55,034.53	0.754